

ORTADOĞU'DA YENİ DENGELER, ROJAWA, BARZANİ, PKK, TÜRKİYE..

Münir Aktolga
Kasım 2013

Biz Türkiye'de dersane sorunuyla uğraşırken, ve de bazıları, Kürtleri de içine alacak şekilde, Sarıgül'lü, Cemaat'li anti-Erdoğan cepheler kurmaya çalışırken (Kemalist-"solcu" müttefikleri Kürtleri de böyle bir cephenin içine gönüllü olarak sokmaya uğraşırlarken) bakın son günlerde etrafımızda neler olup bitti!

1-Evet, İran ennihayet Batı ile anlaştı ve imzalar atıldı. Kimileri öpüşerek kutladılar bu "başarıyı", kimileri de (Suudi Arabistan, İsrail, bir de Suudilere satılan 5 milyar dolarlık silahın hatırına olsa gerek Fransa) veryansın ediyorlar!

2-Bu arada Erdoğan Rusya'ya giderek Putin'le görüştü. Şu an 35 milyar dolar civarında olan ekonomik ilişkilerin yakın zamanda 100 milyar dolara çıkarılmasının mümkün olduğundan bahsediliyor..Hatta Erdoğan, "alın bizi de şu Şanghay İşbirliği Örgütüne" diyerek ilişkilerde sınır tanımadığını göstermiş oldu!..

3-Barzani, yanında Şıwan'la Türkiye'ye geldi. Erdoğan'la birlikte Diyarbakır'da gövde gösterisi yaparak, bütün dünyaya adeta kurulmaya çalışılan yeni ittifak politikasını ilan ettiler..

4-Bunu, yani Barzani-Erdoğan buluşmasını Dışişleri Bakanı Davutoğlu'nun Irak ve Amerika ziyaretleriyle birlikte ele alırsanız ortaya çıkan tablo daha iyi anlaşılabilir sanırım!..

5-Libya'yı saymıyorum, o pek o kadar dengeleri etkilemiyor gibi, ama Suriye konusunda sürdürülen Cenevre görüşmelerinde hava biraz daha yumuşamışa benziyor..Anlaşılan o ki, tarafların birbirlerini altemeyecekleri görüldüğü için Suriye'de bugün olmazsa yarın Esadsız bir Baas yönetimine doğru gidiliyor-gidilecek..

Burada, "Batı'lı müttefiklerinin bütün itirazlarına rağmen" füze siparişiyle ilgili ihaleyi Çin'in kazandığına , "Türkiye'nin, El Kaide ve bütün diğer radikal unsurlara olan yardımı kestiğine" dair haberleri falan bir yana bırakıyorum. Puzzelin yukarda altını çizmeye çalıştığımız parçalarının altını çizmek yetiyor bize şu an..Ama, bütün bunları büyük tablo içindeki yerlerine oturtmadan önce sanırım bir kaç noktaya daha açıklık getirmek gerekiyor.

Şurası kesin: Bölgede büyük bir viraj dönülüyor. Küreselleşme süreciyle birlikte esmeye başlayan yeni rüzgarlar güç kaymalarını ve yeni duruma uygun yeni dengelerin oluşumunu da birlikte getiriyor. Evet, bir yanda küreselleşme sürecinin-21.yy'ın dinamikleri var ve bütün süreçleri etkileyen asıl unsur bu- bunlar; ama diğer yanda da, 20.yy dan kalma ulus devletler gerçeği, bunların kendi aralarındaki ilişkiler hala etkili ve bunlar da ipin diğer ucundan çekiyorlar..Şöyle diyelim: 21.yy paradigmasının gelişmesi sürecinde 20.yy kalıntısı antika ilişkiler, eskiden kalma denge politikaları-hesapları hala geçerliğini koruyarak varlıklarını hissettiriyorlar. Yeni, kelimenin tam anlamıyla yara yara eskinin içinden çıkıp geliyor!.

Birkere, özellikle kayagazi olayından sonra ABD için-Obama ABD'si için- Ortadoğu eski Ortadoğu değil artık!. Savaşa ve petro kimya endüstrisine dayalı güç odaklarının ağırlıkları bu bölgede Amerikan politikasının oluşumunda eskisi kadar belirleyici değil. Bu nedenle, Amerika bir an önce bölgede "barışa" dayalı yeni bir dengenin kurulmasından yana. Onlar, bir an önce bütün enerjilerini Uzakdoğu üzerinde toplamaya çalışıyorlar. Bu yüzden de zaten, İsrail'deki Neocon müttefikleri şahinlerle araları iyi değil şu sıralar. Ama tabi bütün bunlar Amerika'nın İsrail'i yalnız bırakacağı anlamına da gelmiyor. Onlar, "İran sorununu barışçı bir şekilde çözümlenebilirsek bu İsrail için de iyi olur" diye düşünüyorlar. Evet, Amerika Mısır'da darbeye darbe diyemeyerek Mürsi'nin alaşağı edilmesine göz yumdu, ama sanırım burada

da en önemli faktör gene İsrail oldu. Mursi'nin izlediği politikanın-Erdoğan faktörüyle de birleşince- bölge ve İsrail için kontrolü güç-hatta "tehlikeli" olacağını düşündüler!.

Avrupa Biliği mi dediniz? AB'nin ABD politikasının ötesinde pek fazla bir ağırlığı yok aslında bölgede. Evet onlar Türkiye'yi rakip olarak görüyorlar, Türkiye'nin bölgeye açılmasından, eski Osmanlı hinterlandını kontrol altına almasından rahatsızlar; ama öte yandan, Kürtler ve Türkiye üzerinden oluşacak yeni bir işbirliği politikasına da karşı çıkmıyorlar. İran'la barış ve kontrol altına alınabilir bir Türkiye yetiyor onlar için. Bu bağlamda, daha çok Erdoğan'ın ehlileştirilmesiyle ilgileniyorlar onlar!..Hem sonra kim bilir, şu an pek öyle görünmüyor ama, belki ilerde Türkiye'yi de içlerine alarak işleri daha da bir yoluna koyabiliriz diye düşünüyorlardır!! "Ucu açık" politikanın anlamı ne ola ki!..

Şimdi, tam bu noktada iki yol çıkıyor ortaya. Birincisi açık: ABD ve AB'nin de onay verdikleri, şu an biraz nazlanıyor görünse de sonunda Rusya'nın da onayını alacakmış gibi görünen, İran'la barışa, Suriye'de Esadsız bir Baas yönetimine dayanan, Türkiye'nin de hayır demeyeceği yeni bir denge durumu. İkincisi ise, şu anki durumun devamı! Yani, Esad'ın yönetimde kaldığı, iç savaşın artık mezhep savaşları şekline dönüşerek kronikleştiği bir Suriye, Nuh deyip peygamber demeyen bir İran, ve El Kaide'ye kol kanat geren bir Suudi Arabistan'la birlikte eski statüko!..İran'ın devre dışı kalmasıyla birlikte şu an bu politika büyük bir darbe yemiş görünüyor!..

Evet, birinci yol açık demiştik: Bu tablo içinde Türkiye, bir yandan, ilkel ama esnek dış politikasıyla bölge halklarına yönelik olarak geleceğe ilişkin paradigmal bir duruş sergilerken, diğer yandan da, Kuzey Irak'la-Barzani'yle-birlikte izlenen işbirliği politikasıyla (şimdi artık Irak'ı da işin içine katarak) kurulmakta olan yeni dengenin olmazsa olmaz bir oyuncusu olduğunu ortaya koyuyor. Düşünebiliyor musunuz, Kürt-Türk ittifakına dayalı böylesine kalıcı ve üretken bir zemin olmadan hangi denge uzun ömürlü olabilir ki bölgede?. Marmaray'ı da işin içine kattığınız zaman, Yumurtalığa ilaveten döşenecek yeni doğalgaz-petrol boru hattıyla birlikte (ki, bunun ilerde Güney Irak'a kadar uzanabileceği konuşuluyor) eski Güney ticaret yolu ile İpek Yolu denilen Orta yolun daha da zenginleşerek birleşmesi demektir bu. Müthiş! Çin'den Hint'ten, Japonya ve Güney Kore'den-bütün bir Asya'dan gelen ticaret yollarının Mezopotamya'yı da içine alarak Anadolu üzerinden en kestirme ve ucuz bir şekilde Batı'ya bağlanması demektir bu!.Tek kelimeyle müthiş!..

Şimdi, son Diyarbakır mesajıyla birlikte, Barzani Türkiye'li Kürtlere diyor ki (aslında benzer bir mesajı geçen Newruz'da Öcalan da dile getirmişti), "bakın, gelecek buradadır; yani Türkiye ile olan ittifaktır"!.. Aslında Türkiye de, hem kendi Kürtlere, hem de bölgedeki-Suriye dahil-diğer Kürtlere aynı şeyi söylüyor, ve "gelin geleceği birlikte kuralım" diyor!.. Dikkat ederseniz, Diyarbakır'da sadece "Kürdistan" kelimesini kullanmakla kalmadı Erdoğan; bunu, daha önce Davutoğlu'nun "biz, ucu bize, bizim güvenliğimize dokunmadığı taktirde Suriye'de Kürtlerin ne yapacağına karışmayız; örneğin, biz Suriye'li Kürtlerin oradaki özerkliğine falan karşı değiliz" sözüyle birlikte düşünürseniz ortaya şöyle bir tablo çıkıyor: Bir yanda, Türk Kürt ittifakına dayanan, sonuçları itibariyle bütün Ortadoğuyu etkileyebilecek, Arap devrimleriyle dayanışma içinde, 21.yy'ın küreselleşme rüzgarlarını da arkasına alarak geleceği birlikte inşaaya yönelik bir politika; diğer yanda ise, bunun tam tersine, geleceğini-kaderini hala çağdışı bir çizgide tutmaya çalışan İsrail'e, bugün var yarın yok bir Esed'e ve de bunların ABD ve AB deki, mevcut durumun devamından yana olan Neocon bozuntusu gerici müttefiklerine bağlayan 20.yy kalıntısı bir politika!..

Türkiye kararını çoktan vermiş durumda. Üstelik de, hem içerdeki hem de dışardaki "barış sürecinin" itici gücü konumunu muhafaza ederek bu yolda ilerliyor.. Barzani önderliğindeki Irak'lı Kürtler de kararlılar. Sürecin bu her iki unsuru da adımlarını birbirleriyle uyumlu bir şekilde atıyorlar. Şimdi, karar verme sırası Türkiye'li ve Suriye'li Kürtlerde. Bunlar da, ya Türkiye ve Irak'lı Kürtlerle birlikte hareket ederek geleceği birlikte kurmaya yönelecekler, ya da Esed'in ve İsrail'deki militarist kliğin peşine takılarak bir kumar oynayıp sonunda da çıkmaza sürüklenecekler!.

Suriye’li ve Türkiye’li bir kısım Kürtleri düşündüren ve onları karar vermekte zorlayan durum şu aslında. Diyorlar ki onlar, hem Türkiye’de, hem de Suriye’de senelerdir ezildik, horlandık, insan yerine konmadık. Şimdi önümüze bir fırsat çıktı; hangi gerekçeyle olursa olsun “alın size özerklik” diyor Esed; biz önce bunu bir alalım, bir kazanım olarak şöyle bir yana koyalım, ondan sonra bakarız ve yolumuza devam ederiz!.

Ama o kadar basit değil işte sorun!. Yani bu noktada verilecek karar geleceği de belirleyecek. Çünkü, Esed’in başılayacağı “özerklik”, siz istediğiniz kadar “bileğimizin hakkıyla kazandık” deyin her an geri alınabilecek, geleceği olmayan geçici bir statü olacaktır!. Düşünebiliyor musunuz, yarın Esedsiz bir Suriye ortaya çıkıverince ne olacak o zaman? Belirli dengelere bağlı olarak kurulacak yeni bir Suriye yönetiminin ne diyeceğini şimdiden kim garanti edebilir!. Hem sonra unutmayalım ki, Türkiye ve Barzani de olacak o “yeni dengenin” içinde!. Halbuki, beri yanda, Türkiye-Barzani ittifakının, büyük ölçüde bölgede sözü geçen diğer unsurları da dikkate alan geleceğe yönelik ilkeli ve kalıcı bir zemini var. Türkiye ile Kuzey Irak arasında oluşabilecek sınırların fiilen ortadan kalktığı bir durumu- böyle bir Mezopotamya paradigmasını düşününüz. Böyle bir paradigmanın içinde yer alan, Türkiye’nin de desteğine sahip özerk bir Rojava mı daha istikrarlı ve kalıcı olur sizce, yoksa, daha şimdiden Türkiye’yle didişmeye çalışarak enerjisini tüketen bir Rojava mı?.

Hem sonra, hani petrolden falan da bahsediliyor ya, Türkiye’yle işbirliği yapmadan nasıl işletecek Rojava o petrolleri acaba? Yoksa, PYD başkanının dediği gibi, yol üzerinde bulunan köylerdeki Arap ve Türkmenler uzaklaştırılarak (ya tehcir, ya da yok edilerek) Akdenize doğru bir kapı açılabilir mi düşünülüyor! Türkiye bir yana, yeni dengeler üzerine oturan Esedsiz bir Suriye mücadele edecek mi buna dersiniz? Ayrıca, Dimyad’a pirince giderken evdeki bulgurdan olmayı da düşünmek lazım bence! Böyle bir durumda, sırtınızı dayayacağınız bir güç olmadan, şu an çantada keklik gibi görülen o petrol bölgelerini size kaptırırlar mı dersiniz? Kısacası, Türkiye’yi, Suriye’yi ve de Barzani’yi karşısına alan bir Rojava’nın ne kadar şansı olur? Bu işler öyle hayal kurmayla olmuyor. Hem sonra, hadi diyelim ki, şu an Kemalistlerle işbirliği yaparak Erdoğan’ı indirdiniz iktidardan; yerine gelecek Devletçi-Kemalist bir Türkiye’ye nasıl kabul ettireceksiniz bu hayallerinizi!!

BDP-HDP yanlış ata oynuyor bence!. İçerde, “solcuların” koluna girmiş Sarıgül’lü Cemaatli bir Kemalist-Devletçi cepheyle, dışarda ise Esed’li, İsrail’li, Neocon’lu köhneleşmiş bir ittifakla nereye kadar gidebileceklerini düşünüyorlar bu arkadaşlar? Hem sonra, hepsi bir yana, arkanızda otuz küsur yılı bulan bir “Devletle kavga” geçmişiniz varken kendi tabanınıza nasıl izah edeceksiniz bu türden bir “kendi katiline aşık olma” politikasını? Yoksa, bazı AB ülkelerinin kiskançlığa dayalı anti Türkiye söylemlerine mi güveniyorsunuz!. Hani o, The Economist, ya da Time Dergilerinde çıkan haberler var ya onları kastediyorum!. Sakın bunlara bakarak Türkiye’nin geleceği hakkında hayaller kurmayın!. Rusya’nın şu anki geçici pozisyonu da heveslendirmesin sizleri!. Rusya’nın sırtında yumurta küfesi mi var sanıyorsunuz? Yarın bir de bakarsınız daha büyük çıkarları onu gerektirdiği için onlar da değiştiriverirler politikalarını!. Eli kulağında zaten, bakın söylemedi demeyin!. Burada belirleyici olan 21.yy’ın yeni trendleridir. Gelişen nedir ona bakacaksınız. Yoksa öyle 20.yy kalıntısı havalarla falan yürümüyor artık işler!. Bakın, kendi çıkarları söz konusu olunca cephenin en güvenilir elemanı olan İran bile el sıkıştırdı!. Esed dediğiniz ne ki, yarın İran’ın ve Rusya’nın çıkarlarını tatmin eden bir formül bulununca göreceksiniz onlar da dönüverecekler!. Çünkü, Ortadoğu’nun göbeğinde ila nihaye devam edecek, kazananı olmayan bir mezhep savaşından kimsenin çıkarı olamaz!. İçinde yaşadığımız dünyada politikaları belirleyen üretmek ve ürettiğini dünya pazarlarına satarak daha da zenginleşebilmektir, bunu unutmayalım..

E peki, siz ne yapacaksınız o zaman; eğer kaderinizi bugün var yarın yok bir Ortadoğu diktatörünün kaderine bağlamışsanız siz ne yapacaksınız?..

Türkiye’de daha yapılacak çok iş var mı diyorsunuz!. Demokratikleşme, yeni bir anayasa yapımı, hapisanelerin boşaltılması falan gibi!..Bakın, Kürtler karar verdikleri an bunların hepsi bir anda olur biter!. Ne MHP önleyebilir bunu, ne de CHP, ya da Cemaat!! Olay Kürtlerde bitiyor, bunu kimse unutmasın!. Yok terörle mücadele kanununun kaldırılmasıymış, yok hapisanelerin boşaltılması-hatta, Öcalan’ın serbest kalmasıymış, bütün bunlar teferruattır!. Silahlı mücadele (“sözde değil özde”) bittiği an ertesi gün açılır bütün o kapılar!. Demek istediğim açık sanıyorum!. Türkiye çok kararlı ve bir şekilde yürüyecek bu süreç, ya öyle, ya böyle!..Görünen bu şimdilik!..